

název kurzu: **SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ**

číslo kurzu: **SPP726**

vyučující: **Mgr. Ludmila Sedláková**

kontakt: **e-mail: sedlakova@blansko.cz**

termíny konzultací v roce 2008: **4. října, 1. listopadu, 6. prosince**

obor: **sociální politika a sociální práce**

stupeň studia: **bakalářský**

typ studia: **kombinované**

Otázky k testu 2

- sylabus - téma 5 - 6

Langendonck, J., 1997. "Základní techniky sociálního zabezpečení v Evropě." Pp. 71-102. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita. s. 84-90.

O kterých třech typických složkách pojištění pojednává Langendonck ?

Co označuje Langendonck v souvislosti s pojištěním pojmem „selekce“ a „antiselekce“?

Tomeš, I. a kol. 2002. *Sociální správa*. Praha: Portál. s. 161-173, 185-206.

Jak vysvětluje Čabanová pojem „přezaměstnanost“ a pojem „podzaměstnanost“?

Má občan právo na konkrétní zaměstnání nebo na práci?

Jedním z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti je rekvalifikace. Co označuje termín „rekvalifikace“ ?

Kdo provozuje v ČR penzijní připojištění se státním příspěvkem?

Vztahují se na smlouvu o penzijním připojištění ustanovení občanského zákoníku?

Tomeš, I. 1996. *Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub. s. 98-107, 116-125.

Jaké rozlišení invalidity podle původu uvádí Tomeš?

Jak Tomeš definuje sociální událost nezaměstnanosti?

Jaký vědecký obor zkoumá stárnutí jednotlivce?

Co označuje Tomeš termínem „důchodový věk“ a termínem „věk odchodu do důchodu“?

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

Jaké druhy důchodů se poskytují z důchodového pojištění?

Jaké jsou základní podmínky nároku na starobní důchod?

Jaké jsou základní podmínky nároku na plný invalidní důchod?

Co označují pojmy „základní výměra důchodu“ a „procentní výměra důchodu“?

Je možné odejít do předčasného starobního důchodu a pokud ano, za jakých podmínek?

Je možný souběh starobního důchodu s příjmem z výdělečné činnosti?

Za jakých podmínek náleží vdovský důchod po uplynutí jednoho roku od smrti manžela?

Vznikne nezaopatřenému dítěti nárok na sirotčí důchod po pěstounovi?

V souvislosti se zvyšováním důchodů vysvětlíte pojem „pravidelný termín“ a „mimořádný termín“ ?

Zákon č. 54/1996 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců

Co je podle zákona o nemocenském pojištění „příležitostné zaměstnání“?

Jaké jsou druhy dávek nemocenského pojištění?

Poskytuje se „nemocenské“ za kalendářní dny nebo za pracovní dny?

Co označuje termín „podpůrčí doba“ v souvislosti s poskytováním nemocenského?

Jak je dlouhá „podpůrčí doba“ a dá se prodloužit?
Za jakých podmínek náleží „podpora při ošetřování člena rodiny“?
Jak dlouho se poskytuje „podpora při ošetřování člena rodiny“?
Co označuje termín „ochranná lhůta“ v souvislosti s poskytováním dávek nemocenského pojištění?
Jak je dlouhá „ochranná lhůta“?

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Co je dle zákona o zaměstnanosti „právo na zaměstnání“?
Co označuje termín „zprostředkování zaměstnání“?
Kdo, podle zákona o zaměstnanosti, zprostředkovává zaměstnání?
Jaký je rozdíl mezi pojmem „zájemce o zaměstnání“ a „uchazeč o zaměstnání“?
Uveďte nejméně tři cílové skupiny, který se věnuje „zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání“.
Jaké jsou základní podmínky nároku na „podporu v nezaměstnanosti“?
Vysvětlíte pojem „podpůrčí doba“ u uchazečů o zaměstnání a jak je dlouhá?
Co to je „pracovní rehabilitace“, na kterou mají právo osoby se zdravotním postižením?
Co označuje termín „chráněné pracovní místo“?
Zaměstnavatelé s více než 25 zaměstnanci v pracovním poměru jsou povinni zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu těchto osob na celkovém počtu zaměstnanců zaměstnavatel. Kolik % činí tento podíl? Jakým jiným způsobem mohou zaměstnavatelé plnit tuto svou povinnost?
Uveďte nejméně pět nástrojů, jimiž je realizována aktivní politika zaměstnanosti.
Co se rozumí pod pojmem „veřejně prospěšné práce“?

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Jak se stanoví pojistné?

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem

Kdo může být účastníkem penzijního připojištění?
Je účast na penzijním připojištění povinná nebo dobrovolná?
Jaké dávky se poskytují z penzijního připojištění?
Co označuje pojem „odbytné“?
Podle čeho je stanovena výše státního příspěvku na kalendářní měsíc?

- sylabus - téma 7

Tomeš, I. a kol. 2002. Sociální správa. Praha: Portál. s. 207-215.

Co je systém státní sociální podpory?

Tomeš, I. 1996. Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost. Praha: Socioklub. s. 108-115.

Na co se podle Tomeše zpravidla soustřeďuje sociální politika na pomoc rodině?
Jaké dva významy má podle Tomeše mateřská dovolená?
V souvislosti s pomocí států rodinám s dětmi se podle Tomeše šíří v poslední době myšlenka tzv. „negativní daně“. Co označuje termín „negativní daň“?

Víšek, P., 1995. K problematice státní sociální podpory. In: Sociální politika 2. s. 4-7.

Na jaké rodiny se zaměřuje systém státní sociální podpory na rozdíl od systému sociální pomoci?

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

Vyjmenujte dávky státní sociální podpory v rozlišení na dávky poskytované v závislosti na výši příjmu a dávky ostatní.

Jednou ze základních podmínek nároku na dávky státní sociální podpory je trvalý pobyt na území ČR. Musí tuto podmínku splnit pouze žadatel nebo i společně posuzované osoby?

Do kolika let věku dítěte je poskytován rodičovský příspěvek?

Může rodič, kterému vznikl nárok na rodičovský příspěvek, vykonávat výdělečnou činnost?

Kdo má nárok na příspěvek na školní pomůcky?

Jaké jsou druhy dávek pěstounské péče?

Kdy může mít nárok na porodné otec dítěte?

- sylabus - téma 8

Břeská, N., Vránová, L., 2007. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené občany*. Olomouc: ANAG. s. 35-80, 94-118.

Vyjmenujte pět skupin osob, kterým zákon o hmotné nouzi umožňuje poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc, i když se nenacházejí ve smyslu podmínek zákona ve stavu hmotné nouze.

Co se rozumí zvýšení příjmu vlastním přičiněním?

Mohou zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi vstupovat do obydlí a němž žijí žadatel o dávku, příjemce dávky nebo společně posuzované osoby? Musí se zaměstnanci něčím prokázat? Má to nějaký dopad na výsledek řízení, pokud jim vstup do obydlí bude odmítnut?

Co to je „aktivizační plán“?

Co to je „program individuálního motivačního postupu“?

Kdo je oprávněnou osobu pro poskytnutí příspěvku na zvýšené životní náklady?

Komu je možné poskytnout příspěvek na provoz motorového vozidla?

Langendonck, J., 1997. "Základní techniky sociálního zabezpečení v Evropě." Pp. 71-102. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita. s. 74-84.

Jakých pět typických problémů souvisejících se sociální pomocí uvádí Langendonck?

O jakých dvou nebezpečích pojednává Langendonck v souvislosti s uplatněním volného uvážení při rozhodování o dávkách sociální pomoci?

Tomeš, I. 1996. *Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub. s. 126-133.

Jak definuje Tomeš „stav hmotné nouze“?

Co je podle Tomeše „stav sociální nouze“?

Jak charakterizuje Tomeš absolutní chudobu a relativní chudobu?

Jaké metody se používají pro měření objektivní chudoby?

Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení

Kdy vzniká způsobilost občana mít v právních vztazích sociálního zabezpečení práva a povinnosti?

Kdy vzniká způsobilost občana vlastními právními úkony nabývat v právních vztazích sociálního zabezpečení práv a brát na sebe povinnosti?

Podléhají dávky výkonu rozhodnutí a mohou být předmětem dohody o srážkách?

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Jaké dávky pomoci v hmotné nouzi lze poskytnout?

Započítávají se příjmy ze závislé činnosti v plné výši? Pokud ne, v jaké výši se započítávají?

Kdo má nárok na příspěvek na živobytí?

Vyjmenujte základní podmínky nároku na doplatek na bydlení?

Co označuje termín „zvláštní příjemce“?

V jaké formě lze poskytnout příspěvek na živobytí?

V jaké formě lze poskytnout doplatek na bydlení?

Podléhají dávky pomoci v hmotné nouzi výkonu rozhodnutí?

Vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení

Jak jsou odstupňovány mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany?

Do jsou to průkazky mimořádných výhod?

Komu je možné poskytnout příspěvek na opatření zvláštních pomůcek a za jakých podmínek?

Jakou maximální výši příspěvku na úpravu bytu lze poskytnout?

Kdo má nárok na příspěvek na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla?

Je možné poskytnout osobě v průběhu jednoho roku příspěvek na provoz motorového vozidla a současně příspěvek na individuální dopravu?

Kdo je oprávněnou osobou pro poskytnutí příspěvku na krmivo pro psa?

Co to jsou „bezúročné půjčky“?

- sylabus - téma 9

Králová, J., Rážová, E., 2007. Sociální služby a příspěvek na péči. Olomouc: ANAG. s. 14-35, 43-45, 50-128.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Co je účelem příspěvku na péči?

Jaké jsou základní podmínky nároku na příspěvek na péči?

Jaké stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby se rozlišují s ohledem na věk osoby a na počet úkonů, které je osoba schopna samostatně zvládnout?

Kdy vzniká nárok na příspěvek a kdy vzniká nárok na výplatu příspěvku?

Jsou osoby, které pečují osobně o osobu, která je závislá na péči jiné osoby, účastny důchodového pojištění a zdravotního pojištění?

Do kterých třech základních skupin jsou rozděleny sociální služby? Stručně tyto skupiny charakterizujte.

Kdo a kde provádí v průběhu řízení o příspěvku na péči sociální šetření?

Které tři formy poskytování sociálních služeb rozlišuje zákon?

Stručně charakterizujte sociální službu „osobní asistence“.

Co je cílem „odlehčovací služby“?

Pro jakou cílovou skupinu jsou určeny „domovy se zvláštním režimem“?

Komu je poskytována „raná péče“?

Co to je „sociální rehabilitace“?

Jak vzniká oprávnění k poskytování sociálních služeb?

Kdo vede registr poskytovatelů sociálních služeb?

V kterých případech může poskytovatel odmítnout uzavřít smlouvu o poskytnutí sociálních služeb?

Co je předmětem inspekce u poskytovatelů sociálních služeb?

Co to jsou „standarty kvality sociálních služeb“?

- sylabus - téma 10

Greve, B., 1997. "Ekonomika a sociální zabezpečení v Evropě." Pp. 103-143. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita.

Jaké dva základní způsoby financování důchodů uvádí Greve?

Jaké argumenty pro a proti průběžnému financování důchodů uvádí Greve?

Jaké argumenty pro a proti financování důchodů systémem fondů uvádí Greve?

Klimentová, J., 1997. *Nové trendy ve financování důchodových systémů*. In: *Sociální politika 4. s. 2-4*.

O jakých dvou metodách financování důchodového pojištění pojednává Klimentová?

Jaký je rozdíl mezi průběžným a kapitálovým financováním důchodů?

Pieters, D., 1997. "Základní principy sociálního zabezpečení". Pp. 5-70. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita. s. 22-38, 62-64.

V jaké souvislosti pojednává Pieters o funkční a územní decentralizaci?

Co to je „intragenerační“ a „intergenerační“ solidarita?

Jakou má roli v sociálním zabezpečení podle Pieterse mezinárodní a nadnárodní právo?

Potůček, M., 1995. *Sociální politika*. Praha: Sociologické nakladatelství. s. 72-77.

Jakými formami může být podle Potůčka dosaženo decentralizace institucí sociálního zabezpečení?

Jak lze podle Potůčka řešit problém solventnosti fondu starobního pojištění a problém mezigenerační spravedlnosti?

Sirovátka, T., 1997. „Cíle a účinky systémů sociálního zabezpečení.“ Pp. 144-171. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita.

Jaké lze podle Sirovátky vysledovat základní funkce sociálního zabezpečení?

Co je to „past chudoby“?

Co je to „past nezaměstnanosti“?

Tomeš, I. 1996. *Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub. s. 134-171.

Co považujeme podle Tomeše za nástroje sociální politiky?

Jaké jsou podle Tomeše základní zdroje financování sociálních služeb?

Tomeš, I. a kol. 2002. *Sociální správa*. Praha: Portál. s. 89-108.

Jaké podoby může mít podle Tomeše solidarita?

Jakých šest základních principů financování veřejné správy uvádí Tomeš?

Kdo financuje sociální správu?

Které tři způsoby financování sociální správy uvádí Tomeš?

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Vyjmenujte orgány sociálního zabezpečení na úseku nemocenského a důchodového pojištění.

Zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení

Vyjmenujte orgány sociálního zabezpečení na úseku sociální péče.